

Kuressaare linnavolikogu esimehe poolt kokku kutsutud Kuressaare linnavolikogu ajutise töögrupi koosoleku protokoll

25. aprill 2014

Töögrupi ülesanne:

Kaaluda erinevaid sisulisi ja koolikorralduslikke variante Kuressaare linna hariduse kvaliteedi ja õppekeskkonna parendamiseks.

Osalejad: Toomas Takkis, Kairit Lindmäe, Tiia Leppik, Raivo Peeters, Jaanis Prii, Piret Pihel, Terje Nepper, Marju Kirss, Jaanis Sarapuu, Ly Kallas, Marvi Ehte, Sulev Soodla, Anne Pruul, Mare Meisterson, Tarmo Pikner, Viljar Aro, Mia Rand, Neeme Rand, Ölme Salumäe

Toomas Takkise sissejuhatus ja teema püstitus:

Hariduses on keerulised ajad. Ministeeriumi poolt on välja öeldud ootused koolivõrgu korrastamiseks. Kuressaares 2013. aastal lõppenud arengukava koostamise käigus läbi viidud arutelud jõudsid järeldusele, et Kuressaares otseselt muudatuste tegemiseks vajadust ei ole.

Arengukava koostamise käigus läbiviidud avaliku arvamuse küsitluses sai Kuressaare senine hariduskorraldus väga kõrge hinnangu – õppimisvõimalustega Kuressaares ning hariduse kvaliteediga oli rahul 88,3% vastanutest.

2013. aasta mais vastas Kuressaare linnavalitsus ministeeriumi ettepanekule riigigümnaasiumi asutamise kohta valmisolekuga arutleda kuidas hariduse kvaliteeti ja korraldust Kuressaares parandada.

Samasugust seisukohta on väljendanud ka Rakvere linn. Väiksemad omavalitsused püüavad riigigümnaasiumi omale saada. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses on sätestatud, et aastaks 2020 tuleb üks riigigümnaasium igasse maakonda.

Üleriigilise koolivõrgu analüüsiga tegeleb Praxis. Uuring peaks välja tooma jätkusuutlike gümnaasiumide osa, mis saab aluseks tulevatele investeeringutele. Uuringu avalikustamine toimub juunis 2014.

Kuressaare koalitsioonilepe näeb, et koolivõrgu teema tuleks viia laiemale arutelule.

Arutelu sisu peaks keskenduma küsimusele kuidas tõsta hariduse kvaliteeti, kas selleks on riigigümnaasium. 2014. aasta muudetud rahastus olukorras, kus üheks arvestuskriteeriumiks oli otsus koolivõrgu korrastamise kohta, tähendas Kuressaare linnale ilma jäämist 3,6% lisapalgarahast – ca 80 tuhat. Kui ministeerium selles osas muudatusi ei tee ning täiendavaid põhjendusi ei arvesta, hakkab vähenenud rahastus kindlasti oma mõju avaldama.

Koolikorralduse küsimuse arutelule on vajalik kaasata kõik temaga seotud isikud ja huvigrupid: koolijuhid, õpetajad, hoolekogude esindajad, lapsevanemad. Õppida tuleks meie oma kogemustest Kuressaare Põhikooli liitmisel, mil õpetajate poolt kostus etteheiteid, et neid ei kaasatud piisavalt ning neil puudus asjakohane teave. Tartu linnas, kus ümberkorraldus haaras kogu linnaruumi, on välja toodud samuti enama teavitamise vajadust, sama Võrus.

Täna Kuressaares otsust riigigümnaasiumi osas tehtud ei ole, ei ole kuulda, et keegi oleks huvitatud olukorra muutmisest. Samas on arutelu käivitamine vajalik, et hinnata ka seda, milline saab olema kaotuse hind kui muudatusi ei tee. Muudatuste puhul tuleb pidada silmas tervikut.

Kuidas aruteludega edasi minna: kas arutada iga asutuse siseselt või ühisaruteluga ning sõnastada seejärel küsimused, mis viia hariduskomisjoni ja valitsuse ette.

Raivo Peeters: Maakonna teised koolid hoiavad madalat profiili ja on äraootaval seisukohal, muudatustest teada antud ei ole.

Õilme Salumäe: Koolide rahastuses tehti 2014. aastal olulisi muudatusi, mis omavalitsuste jaoks said teatavaks alles pärast eelarve aasta algust ning sisuliselt kooliaasta kolmanda veerandi lõpuks. Lisaks varasemale palgaraha jaotamisele kolmeks osaks: põhikool, gümnaasium ja juhtkond, muudeti senist arvestusmetoodikat, suurendati arvestuslikku klassitäituvust ning lisakriteeriumina arvestati koolivõrgu korrastamiseks tehtud otsustust, mida ministeerium tõlgendas väga üheselt otsusena riigigümnaasiumi loomiseks. Kuna Kuressaare linnal sellist otsust vastu võetud ei ole, siis rahalises vääringus jäi 2014. aastal saamata 80 tuhat lisaraha. Riigigümnaasiumide loomisega on omavalitsused pandud väga erinevasse olukorda. Need omavalitsused, kus on riigigümnaasium või juhul kui lapsed õpivad riigigümnaasiumis, siis sellisel juhul ei ole omavalitsusel kanda ka nn karbikulu osa ning selle kaudu survestatakse just väiksemaid omavalitsusi, kel endal gümnaasiume ei ole.

Viljar Aro: minul on ministri nõunikult kutse 7. maiks, võimalus oleks edastada veelkordselt meie ühised seisukohad. Kutsutud on igast maakonnast üks koolijuht, riigikogu vastava valdkonna esindaja, arutelul rahastamise mudel, riigigümnaasiumid.

Toomas Takkis: sõnastame eelnevalt omapoolsed ettepanekud. Sellise rahastusega ei saa olla kuidagi rahul. Vähenenud rahastuse tõttu on koolid tõstmas kontakttundide mahtu, sulgemas õppegrupe ja vähendamas õpilaste valikuid. Mõistlikuks ei saa pidada ka raha ranget kolmeks jagamist põhikooli, gümnaasiumi ja juhtkonna vahel, kool on tervik.

Täiendavalt on võimalus meie seisukohtade esitamiseks ministrile mais, kui minister osaleb kompetentsikeskuse avamisel.

Piret Pihel: Maakonna koolivõrgu korrastamine on seni puudutanud üksnes põhikooli, selles osas on koolivõrk optimeeritud. Gümnaasiumi osas on oluline trend õpilaste arvukuse vähenemisel, mis jätkub veelgi, koolide soovid gümnaasiumide osas reaalsusest oluliselt suuremad. Hinnata millise summa kaotame ka seoses ülemäärase karbikuluga.

Toomas Takkis: Kaotuse suurus hindamisel oluline ka see, kuhu vabanev osa suunata. Maakonna teised vallad on huvitatud kohatasu kuludest vabanemisest.

Piret Pihel: Kuressaare linna hariduse arengukava vajab uut ülevaatamist.

Toomas Takkis: Ministeerium ootab seisukohti juuniku lõpuks, et paika panna tulevane investeeringute jaotus. Variantid tuleks läbi arutada, kombinatsioone palju. Koolid peaks ütlema mis muudaks kvaliteeti, arutada tuleks oma vanemate ja töötajatega. Lastevanemate seiskoht on antud küsimuses väga oluline.

Tarmo Pikner: Paralleelselt peaks käima mitu arutelu, koolidel ei ole teadmist, et hinnata riigi otsustuste mõju osakaalu.

Jaanis Prii: Selgeks tuleb teha rahaline taust, riik pole oma tingimustes päris jäik. Võib-olla võib riigigümnaasium toimida ka näiteks kahes hoones, kompida läbi kõik erinevad võimalused.

Tarmo Pikner: Kool ja lapsevanemad ei tea, mida riigigümnaasium võimaldab. Oluline, et säiliks rahastuses võrdne kohtlemine.

Toomas Takkis: esmaseks peaks jääma siiski hariduse kvaliteedi küsimus, kvaliteet tervikuna peaks muutuma paremaks, siis on muudatustel mõtet.

Piret Pihel: kui palju riigigümnaasiumi otsustega vahendeid vabaneks – karbikulu, senised laenukohustused. Kas uued võimalused annavad kvaliteeti? Võimalus on jätkata samaga panustades sama rahaga.

Toomas Takkis: oma hind on ka ümberkorraldustega kaasneval segadusel. Näiteks tekitas Haapsalus suurt diskussiooni juba selline lihtne küsimus, mitmes lend gümnaasiste lõpetab sel kevadel, kas jätkata vana numeratsiooniga või alustada esimest.

Raivo Peeters: Kui linn oma seisukoha esitab, siis aluseks ikka küsimus mida lapsed võivad, kas tuleb juurde valikuid.

Viljar Aro: Masu alguses tulid riigilt räiged otsused, vähenes investeringute toetus, mis kaotas usalduse. Nüüd võiks püüda gümnaasiumi riigile müüa võimalikult kallilt, et tervik võidaks. Tulevikku vaadates tekib küsimus mis rahastusega riik seda võrku ülal peab, kartus, et muudetakse tulubaasi ja tulu ei olegi.

Raivo Peeters: kohamaksust vabanemine võib osutada ühekordseks efektiks.

Viljar Aro – Riigigümnaasiumid on tegelikkuses kõik tehtud selle pärast, et omavalitsusel pole olnud raha koole remontida, vajadus pole olnud mitte niivõrd riigigümnaasiumi teha, vaid koolihoone remontida. Rahulolu vaevalt 80% oluliselt kõrgemale tõuseb. Töötame välja mõned mudelid, juurde ka vastavad arvutused ja pakkuda need siis arutelule. Väljastpoolt inimesed vaevalt oluliselt uut ja eristuvat välja pakkuda suudavad, pigem annavad hinnangu pakutud variantidele.

Piret Pihel: mida me siis teeme kui ükski muudatusvariant ei saa vanemate poolt heakskiitu, kogukonna jaoks on tegu tundliku teemaga ja muudatused leivad alati vastuseisu.

Toomas Takkis: linnavalitsus koostab Viljar Arole kaasa võtmiseks ja ministriumile edastamiseks rahastamist puudutavad ettepanekud 7. maiks.

Ly Kallas – see kõik võiks jääda sügiseks, siis on teada ka ministriumiumi uued plaanid. Kui variandid kevadel välja käia, jääb pinge terveks suveks üles.

Raivo Peeters –sügiseks on selgunud ka sellesuvisel vastuvõtu tegelikkus. Kui lapsi on vähem, siis on selge, et ka valikuvõimalusi on vähem.

Viljar Aro: Kuressaares on lapsi hetkel realselt 5 klassikomplekti jagu kahe kooli peale kokku, tõenäoliselt langeb 2+2. Samas klass kui ühik pole õige, suundade valik võiks olla

väiksem baas aga tugevam. Kasutama on kolme kooli ühised võimalused. Probleeme pole töötamisel ka väiksema arvuga, õppegrupid jaotuvad teisti ja väheneb õpetajate töömaht.

Raivo Peeters - Ühised koolidevahelised õppegrupid viitavadki olemuslikult riigigümnaasiumi loogikale.

Piret Pihel – põhikooli raha ei tohi gümnaasiumis kasutada, samas ei peaks põhikoolis palk olema kõrgem kui gümnaasiumis.

Raivo Peeters – Leisi maksab juba praegu gümnaasiumile 80 tuhat aastas juurde.

Marju Kirss – laste arvud vähenevad, konkurents gümnaasiumisse on vähenenud, sellega seoses on ka tase langenud.

Viljar Aro – Ka ülikoolid väidavad, et tase on langenud. Tänapäevane võrdlus ei saa ega tohi olla elitaarkooliga vaid massikooliga. Ühiskond vajab inimesi, kes suudavad elus toime tulla, konkurss kaob küll ära, aga elu vajab inimesi, kelle tase ongi gümnaasiumiharidus. Õpetajad peavad oma nõudmistes alla tulema ja toime tulema madalamal tasemel õpetamisega. Sama tendents annab tunda juba esimeses klassis.

Tiia Leppik – teemat on arutatud kõigi koolide hoolekogudes, igal pool vastus negatiivne.

Viljar Aro – paberile tuleks panna 20 mudelit ja teha neist valik, millega edasi töötada ja viia need arutelule. Mudelitele juurde ka rahaline arvutus.

Jaanis Prii – üldseis on teada, muutusi ei taheta, muuta saab siin vaid liidetavate järjekorda aga väliseks teguriks jääb ikkagi ministeerium. Põhivariandid tuleks läbi mängida.

Mare Meisterson – võib-olla siiski ühiselt koos kvaliteet paraneks, valikuid rohkem, raha lugemises kaasa rääkida ei oska.

Raivo Peeters – arutelude taustaks tuleb sisu ausalt lahti rääkida, direktorite ülesanne on viia info inimesteni. Maakonna koolivõrgu osas on SAK koostanud 2012. Aastal analüüsi ja soovitusel koolivõrgu arendamiseks.

Toomas Takkis – minister Aaviksoo oli valmis kaaluma hariduskontserni ideed ehk erinevat lähenemist, eksperimenti.

Viljar Aro - Viljar – Huvitav mis saab toimuma Leisis, Orissaares, mis maakonna põhikoolides. Kas muutusi on ette näha ka põhikooli õpilaste arvus.

Piret Pihel – maakonna koolivõrgu arengu võti on ikkagi Kuressaares. Maakonna põhikoolide ülemine aste on äralangemas, kui just ei lisata kohalikku raha.

Neeme Rand: ametnikelt ootaks arvutusi miks 2+2 on parem kui 4.

Kokkuvõte

1. Linnavalitsus koostab ministeeriumile kirja selle kohta, millega me rahastuses rahul ei ole.
2. Aruteludega jätkame sügisel. Selleks ajaks valmistada ette taustamaterjale.
3. Aruteludesse kaasata ka Leisi ja Orissaare.